

نارسانویسی در بین دانش آموزان دختر و پسر شهرستان جاسک در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳

هاجر فهیم

کارشناس آموزش ابتدایی

مرکز آموزش و توانبخشی شهید محمدعباسی شهرستان جاسک

h.fahim@chmail.ir

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه نارسانویسی در بین دانش آموزان دختر و پسر شهرستان جاسک در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بود. نمونه مورد مطالعه در این پژوهش شامل ۲۰ نفر (۱۰ دختر و ۱۰ پسر) از دانش آموزان دختر و پسر شهرستان جاسک بودند و نمونه گیری به روش تصادفی ساده انجام شد. برای جمع آوری اطلاعات علاوه بر مطالعات کتابخانه ای از پرسشنامه مشکلات یادگیری نیز استفاده شده است. داده ها با استفاده از آزمون مستقل t مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. به طور کلی، در نتایج بدست آمده، بین نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معنی داری مشاهده شد.

واژه های کلیدی: نارسانویسی، شهرستان جاسک، دختر و پسر

مقدمه

انسان از زمانی که به این فکر افتاد که اثری پایدار از خود بجای بگذارد و بادیگران تبادلاتی عمیق برقرار کند موضوع نوشتن هم شروع به شکل گرفتن کرد. از این رو میتوان گفت که از آغاز تمدن نوشتن مورد توجه قرار گرفته است. امروزه نیز اکثر متخصصان برای نوشتن نقشی اساسی قائل هستند؛ بطوری که فریاد و رخشان (۱۳۸۰) بیان نمود که «شکل نوشتاری، عالی ترین و پیچیده ترین شکل ارتباطی است». نوشتن یکی از راههای برقراری ارتباط است و مهارت در آن می تواند زمینه ساز ارتباط بهتر و کامل تر بادیگران باشد. با این حال بسیاری از دانش آموزان، رغبت و علاقه ای به نوشتن نشان نمی دهند؛ زیرا نمی توانند افکار خود را به روی کاغذ بیاورند این مسئله می تواند در پیشرفت تحصیلی آنان تاثیر منفی داشته باشد. مشکلات دانش آموزان نارسانویس از دیگر اختلالات یادگیری مشهود تراست (کریمی به نقل از انگلرت و دانسمو، ۲۰۰۲). لاگه (۲۰۰۸) معتقد است که در حدود ۵ درصد کودکان سنین مدرسه دارای مشکلات یادگیری اند و عواملی مانند سن، سلامت جسمانی، تاریخچه خانوادگی و بهره هوشی در این امر مشارکت دارند. زبان نوشتاری یکی از مهمترین اشکال زبان به حساب می آید. با این حال برخی دانش آموزان در به کارگیری مهارتهای زبان نوشتاری با مشکل روبرو هستند. اختلال نارسانویسی به اختلال در زبان نوشتاری اطلاق می شود که جنبه های مکانیکی و فنی مهارت نوشتن توجه دارد. این اختلال خود را به شکل بد خطی در کودکان دارای حداقل هوش متوسط که حرکتی نیستند نشان میدهد (کریمی به نقل از بوسووان، ۲۰۰۲). مشخصه اصلی نارسانا نویسی این است که مهارت های نوشتاری کودک با در نظر گرفتن ظرفیت هوشی و سطح آموزش به میزان چشمگیری پایین تر از حد انتظار است (نادری و سیف نراقی، ۱۳۷۴؛ بشاورد، ۱۳۸۲).

تئوری و پیشینه پژوهش

هر چند تحقیقات مربوط به انواع اختلالات یادگیری مثل دیکته نویسی هنوز قطعی نشده است. اما تحقیقات متنوعی در مورد طیف اختلالات یادگیری انجام شده است که در زیر اشاره گذرا به آن داریم که در طرح هر یک از آن ها به طور همه جانبه بررسی خواهد شد.

بندر و گلدن ۱۹۹۰ دانش آموزان دارای اختلالات یادگیری را در ۳ گروه دسته بندی نموده اند :

الف) گروه دارای اختلالات نارسایی های زیبایی؛

ب) گروه دارای اختلالات نارسایی های شنیدنی؛

ج) گروه دارای اختلالات نارسایی شنیداری؛

لیون (۱۹۸۵) و تورکپس (۱۹۹۰) متغیرهای حافظه ای در ارتباط با انواع اختلالات یادگیری را مورد پژوهش قرار داده اند.

مارج (۱۹۷۲) در تحقیق خود تخمین سازند که ۵۰ درصد افراد دارای اختلال یادگیری نارسایی های زبانی دارند. کروک شانگ (۱۹۷۶) عوامل مؤثر بر اختلالات یادگیری زبانی را به شرح زیر دسته بندی می کند. الف) دریافت دیداری؛ ب) تمیز دیداری؛ ج) حافظه ی دیداری؛ و) تمیز شنیداری؛ هـ) حافظه ی شنوایی؛ و) یکپارچه سازی بین حواس؛

مفهوم شناسی

نارسانویسی

نارسانویسی ناشی از ضعف دانش آموز در مهارت های بنیایی ، حرکتی و هماهنگی مهارت های بینایی- حرکتی و کنترل ناقص سیستم عضلانی باشد که برای نوشتن حروف و اعداد بطور دقیق لازم است. در این صورت دانش آموز نمی تواند و یا فراموش میکند با استفاده از مهارت های مذکور نمادهای خاصی را بنویسد . در نتیجه دست خط وی زشت ، نارضی کننده است و یا از خوشنویسی اجتناب می خورد . مشکل در دستخط بیشتر در مواقع ، شکل جدی در سالهای آخر ابتدایی و شروع مقطع راهنمایی، موانعی را بر سر یادگیری ایجاد می کند چراکه آموخته های خود را بایستی از طریق پاسخگویی به سوالات کتبی معلم بنویسد . نارسانویسی ممکن است به یک معلولیت آموزشی وحشتناک تبدیل شود و گاهی باعث ایجاد سوتفاهمات جدی در والدین و معلمان منجر شود که در نهایت ناکامی دانش آموز را بدنبال دارد. این مساله بخصوص در مورد آن دسته از دانش آموزانی که باهوش تر هستند، بیشتر صدق می کند، چراکه عملکرد آنها در سایر حیطه ها و مهارت های زبانی در حد مطلوب است ، زمانی که این دانش آموزان قادر به شکل دادن حروف ، کلمات و اعداد نیستند ، در حقیقت در بیان نوشتاری با مانع جدی روبرو هستند و بنابراین برای بیان افکار و دانسته های خود خیلی به زحمت می افتند ، و معلمان نیز از میزان یادگیری آنها اطلاع دقیقی حاصل نمی کنند و در بیشتر موارد عملکرد این دانش آموزان به انگیزه پایین، بی دقتی، تنبلی یا عجز (سرعت بیش از حد) تعبیر می شود . برای جلوگیری از چنین سوتفاهماتی ، آگاهی معلمان از عملکرد دقیق دانش آموزان نارسانویس ، و علل و راهبردهای درمانی و آموزشی ضرورت می یابد.

در زمینه نارسانویسی هفت اختلال عمده مورد توجه است:

- ۱- فشار بیش از حد بر کاغذ
- ۲- درهم ریختگی سازمان فضایی نوشتار یا درهم فرو ریختن کلمات و سطور و فواصل نامتناسب آن ها با یکدیگر
- ۳- اصلاح کردن مداوم حروفی که قبلا نوشته شده و تجاوز از مسیر حروف
- ۴- کندی در نوشتن که شاید از تبعات فشار زیاد باشد

- ۵- کوچک نویسی و نوشتار محو و مات
- ۶- کج نویسی بیش از حد. نامرتب نویسی بیش از حد
- ۷- فاصله گذاری بیش از اندازه بین کلمات

بیان مسئله

فرایند نوشتن فراگرد فکری پیچیده ای است که نیاز به فعالیت اعصاب نواحی مختلف مغز داشته و از عینی ترین مهارت های ارتباطی است که مستقیماً قابل مشاهده، ارزیابی و نگهداری می باشد. نوشتن به ادراک صحیح الگوهای نمادی ترسیمی نیاز دارد و مستلزم مهارت های دیداری-حرکتی بسیار گسترده ای است که نیاز به دیدن با چشم، هماهنگی حرکات چشم، هماهنگی حرکات ظریف چشم و دست، مهارت عضلات بازو و دست و انگشتان و داشتن حافظه ی دقیق دیداری و حرکتی از حروف و واژه های نوشتاری دارد. نارسانویسی ممکن است منعکس کننده اشکالات زیر بنایی دیگری نیز باشد. این اشکال ممکن است بازتابی از مشکلات حرکتی ظریف باشد، یعنی کودک قادر به جنبش حرکتی لازم برای نوشتن یا رونویسی کردن از روی حروف یا شکل های نوشتاری به نحو موثر نباشد. دانش آموز ممکن است قادر نباشد درون داد اطلاعات دیداری را به برون داد جنبش های ظریف حرکتی تبدیل کند و یا ممکن است در فعالیت هایی که مستلزم دآوری هایی حرکتی - فضایی است مشکل داشته باشد. مشکلات نارسانویسی در برخی کودکان وقتی نمایان می شود که نمی توانند تکلیف دیداری فاصله دور، یعنی حروف یا واژه ای را از روی تخته سیاه به تکلیف دیداری نزدیک، یعنی نوشتن روی کاغذ تبدیل کنند. برخی کمبودها ممکن است مربوط به ضعف مهارت های حرکتی، نقص ادراک دیداری حروف و واژه ها و اشکال در به خاطر سپاری نقش های دیداری باشد. آموزش ضعیف نیز ممکن است به بد خط نویسی منتهی گردد. عمده ترین عللی که برای نارسانویسی و دشواری در نوشتن املا کلمات ذکر می شود عبارتند از: -عدم توجه و دقت -ضعف مهارت های حرکتی -اختلال در ادراک بینایی حروف و کلمات -ضعف حافظه بینایی و شنوایی -دشواری در انتقال اطلاعات از یک کانال حسی به کانال حسی دیگر یا در پیوندهای حسی -انتزاعی بودن مطالب .

برای ترمیم و درمان نارسانویسی باید اقدامات زیر را انجام داد:

- ۱- روان نویسی در اختیار کودک قرار دهید تا خطوطی به دلخواه روی آن رسم نماید.
- ۲- باگچی نرم و مناسب روی تخته سیاه خط بکشد یا نقاشی کند .
- ۳- روی یک وایت برد قابل حمل به دلخواه نقاشی کند یا خطوط رسم نماید .
- ۴- ارتفاع میز تحریر باید با صندلی و با قد کودک تناسب داشته باشد به گونه ای که بتواند هر دو ساعد خود را به راحتی روی میز قرار دهد .
- ۵- کاغذ یا دفتری که در آن می نویسند با لبه ی پایین میز تحریر، زاویه ای در حدود ۱۵ درجه داشته باشد .
- ۶- نحوه ی مداد دست گرفتن دانش آموز باید صحیح باشد . مداد باید بین انگشت شصت و انگشت اشاره قرار گرفته و از بالای قسمت تراشیده شده گرفته شود.
- ۷- اگر انگشتان و عضلات کوچک و بزرگ دست، ضعیف یا کوچک هستند، از مدادهای باریک تر استفاده شود و مداد خیلی کوتاه نباشد . برای تقویت عضلات استفاده از خمیر بازی تا با آن بازی و شکل سازی نماید، کار با قیچی، باز و بسته کردن پیچ و مهره و قفل و کلید ویا مجاله کردن کاغذ باطله پیشنهاد می شود .
- ۸- یک سری خطهای موازی با فاصله های موازی با فاصله های کم و زیاد رسم کنید و از دانش آموزان بخواهید تا وسط هر دو خط موازی، یک خط راست رسم کند .

- ۹- یک سری شکل هندسی و غیر هندسی را به صورت نقطه چین رسم کرده و سپس از کودک می خواهیم تا نقطه چین ها را به هم متصل نماید .
- ۱۰- با انگشت آغشته به رنگ پلاستیک و یا گواش هر شکلی را که می خواهد رسم نماید .
- ۱۱- اعداد و کلمات و حروف را به صورت کامل نوشته و سپس در کنار آن همان اعداد و کلمات را به صورت ناقص نوشته و از کودک بخواهید آنها را کامل کند .
- ۱۲- دو نوار موازی هم را با فاصله مناسب به کاغذ بچسبانید و از کودک بخواهید تا بین آن دو نوار بنویسد .

روش شناسی

جامعه ، نمونه و روش نمونه گیری

جامعه آماری این پژوهش شامل دانش آموزان دختر و پسر شهرستان جاسک که در سال تحصیلی ۹۴ - ۱۳۹۳ به تحصیل اشتغال داشتند و مجموعاً ۱۰۰ نفر می باشند . نمونه آماری در پژوهش حاضر شامل ۲۰ نفر (۱۰ دختر و ۱۰ پسر) بود و نمونه گیری به روش تصادفی ساده انجام شد .

روش اجرای پژوهش

روش این پژوهش از نوع همبستگی می باشد . در این پژوهش از پرسشنامه استفاده می شود پرسشنامه ها در بین دانش آموزان توزیع و پس از جمع آوری مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند .

ابزارهای پژوهش

برای جمع آوری اطلاعات علاوه بر مطالعات کتابخانه ای از پرسشنامه مشکلات یادگیری نیز استفاده می کنیم .

بحث اصلی

یافته های پژوهش

یافته های توصیفی

یافته های توصیفی این پژوهش شامل شاخص های آماری مانند میانگین و انحراف استاندارد برای کلیه متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است .

جدول ۱ - میانگین و انحراف استاندارد آزمودنی ها

نارسانویسی	
۲/۶۵	میانگین
۳/۹۷	انحراف استاندارد
20	تعداد

یافته های استنباطی

با توجه به اینکه در این پژوهش دانش آموزان دختر و پسر شهرستان جاسک شرکت کرده اند ، بنابراین ، برای تحلیل های مربوط به تفاوت نارسانویسی دانش آموزان آزمون t مستقل انجام شد تا نشان داده شود که آیا بین نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر شهرستان جاسک تفاوت وجود دارد ؟

جدول ۲ - مقایسه نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر

متغیر	تعداد	t	درجه آزادی	سطح معنی داری
نارسانویسی	۲۰	۱/۹۵	۳۶۸	۰/۰۰۵

همانطور که در جدول بالا مشاهده می کنید مقایسه نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر، بر اساس محاسبات از طریق آزمون t بدست آمده و چون مقدار معنی داری برابر با ۰/۰۰۵ و کوچکتر از $\alpha=0/05$ می باشد. لذا در این سطح فرض صفر رد می شود و در نتیجه می توان گفت که بین نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معنی داری وجود دارد.

نتیجه گیری

این پژوهش نشان داد: بین نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معنی داری وجود دارد. بر اساس فرضیه پژوهش بین نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معنی داری وجود دارد. بر طبق یافته های پژوهش حاضر، فرضیه ما مبنی بر « نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر » تایید می گردد. بین نارسانویسی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معنی داری وجود دارد. به این معنی می باشد که نارسانویسی دانش آموزان پسر بیشتر از دانش آموزان دختر است.

منابع

- بشاورد، سیمین (۱۳۸۲). آموزش ترمیمی برای دانش آموزان نارسا نویس. تهران: پژوهشکده کودکان استثنایی.
- سواری، کریم (۱۳۸۷). بررسی اختلال املاء و روش های درمان آن. تهران: نشریه روان شناسی و علو تربیتی - تعلیم و تربیت استثنایی. شماره ۷۹.
- سیف نراقی، مریم؛ نادری، عزت الله (۱۳۹۰). اختلالات یادگیری، تاریخچه، تعریف، گروه بندی، مراحل تشخیص، روش های آموزش و نمونه های بالینی، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- ویتز سلیکو، مارک (۱۳۸۱) اختلال در خواندن و سایر مشکلات یادگیری. ترجمه احمدی، علی اصغر و برایتان، مسعود، تهران: انتشارات انجمن اولیاء و مربیان.
- فریار، اکبر؛ رخشان، فریدون (۱۳۷۹). ناتوانی یادگیری. تهران: انتشارات نیما.
- نیازی، الیاس؛ کدیور، پروین و یاریاری، فریدون (۱۳۸۷). تاثیر آموزش راهبردی های شناختی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان نارسا نویس. تهران: نشریه روان شناسی و علوم تربیتی، پژوهش در حیطه کودکان استثنایی. سال هشتم، شماره ۲.
- قدمی (۱۳۸۴). مجموعه مقالات همایش ناتوان های یادگیری، همدان: آموزش و پرورش استثنایی همدان.
- کاکاوند، علیرضا (۱۳۸۲). بررسی و مقایسه عملکرد حافظه کودکان عادی و کودکان با نارسایی هایی ویژه در یادگیری و اثر بخش فن خود پرسی بر میزان درک و فهم و یادآوری کودکان مبتلا به خواندن و عادی. رساله دکتری. دانشگاه علامه طباطبایی تهران.
- گورمن، جین چنگ (۱۳۸۴). اختلالات عاطفی و ناتوانی های یادگیری در کلاس های ابتدایی، ترجمه حجت الله راغب، تهران: پژوهشکده کودکان روانشناسی.
- نادری، عزت الله؛ سیف نراقی، مریم (۱۳۷۴). اختلالات یادگیری. تهران: موسسه انتشارات امیر کبیر.
- نادری، عزت الله؛ سیف نراقی، مریم (۱۳۷۹). روش های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی. تهران: نشر بدر.